

OPSTANAK

DANAŠNJI pogledi na društvene borbe u Srbiji u doba privatizacije stižu nam, reklo bi se, iz sasvim različitih uglova. Fabrike konditorskih proizvoda Ravanica iz Čuprije je društveno preduzeće koje i dalje nastoji i uspeva da opstane u kapitalističkim uslovima. Za razliku od privatnih poslovnih imperija, Miškovića, Kostića i ostalih, Ravanica opstaje bez ikakve podrške države, i bez ikakvog razumevanja medija. Goran Cetinčić nam objašnjava šta je to mikrofinansiranje i zbog čega ovo civilizacijsko dostignuće u borbi protiv siromaštva do danas nije zaživelo u Srbiji, zemlji opustošenoj privatizacijom društvenih preduzeća kojima su vlast, njeni eksperți i mediji oduzeli svaku šansu za opstanak.

Učitelj neznačica i njegovi komiteti

Saopštenje za javnost Sindikalne organizacije ASNS
- Fabrike konditorskih proizvoda Ravanica Čuprija

**OČEKUJEMO DA I MEDIJI
POŠTUJU RADNIKE!**

ULOGA medija u kreiraju dnevnih dešavanja je značajna, ljudske sudbine često su u rukama novinara, stoga su novinari dužni da snose odgovornost u svakom obliku za objavljenu informaciju.

Nažalost kao „konzumenti“ – svakodnevni potrošači dnevnih novina imali bi mi iz Ravanice puno razloga da se obraćaju udrženjima potrošača, NUNS-u i drugim merodavnim institucijama i tražimo zaštitu i zahtevamo da novinari, glavni i odgovorni urednici poštuju osnovna ustavna prava naših radnika, a pre svega pravo na rad.

Naslov u novinama koje smo čitali su bombastični, očito sačinjeni samo u nameri da se prodai novinsko izdanje, a da li je objavljena vest tačna i da li je zbog nepovređene vesti narušen ugled preduzeća, odnosno radnika koji u proizvodnji svoju platu zarađuju radom, očito ne interesuje urednike javnih medija i njihove novinare koji su se „utrivali“ u objavljuvanju fotografija insekata i senzacionalističkih naslova koji su, jednostavno rečeno, laži.

U aprili 2014. godine Agencija Beta objavila je izjavu Gorana Papovića, predsednika Nacionalne organizacije potrošača Srbije, koji tvrdi da se NOPS-u obratio nepoznati potrošač koji je dostavio „fotografiju“ proizvoda Bonžita sa bubašvabom. Gospodin Papović je pozvao potrošače da se uzdrže od kupovine proizvoda Ravanice „jer je u njima pronađena buba“ i objavljeno je još niz netačnih podataka.

Goran Papović i novinari nisu sačekali kraj kontrole nadležne inspekcije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije i njen izveštaj o tome da li postoji mogućnost zagodenja proizvoda, već su objavili izjavu – poziv na bojkot proizvoda Ravanice koji je uputio Goran Papović. Šteta je načinjena preduzeću objavom netačne i nepovrtere izjave.

U međuvremenu je okončana kontrola i utvrđeno je da Ravanica primenjuje sistem HASAP i da je verifikovana bezbednost svih proizvoda, kao i da iz prodaji ispunjavaju uslove zahteva potrošača i da su oni usaglašeni sa njihovim potrebama i očekivanjima koji se odnose na kvalitet i bezbednost proizvoda.

Posebno prijema Zapisniku nadležne inspekcije Ravanica je podnela tužbu protiv Gorana Papovića zbog narušavanja poslovog ugleda preduzeća i traži odstup od 10.000.000 dinara. Sud će doneti odluku po našoj tužbi i nemamo namere da dajemo komentare o predmetu spora, ali smatramo svojom obavezom da skrenemo pažnju javnosti da nakon što je nadležna inspekcija utvrdila činjenice, mediji ne samo da nisu demantovali nepovrtere informacije koje su probitno objavili, već su naprotiv nastavili hajku protiv Ravanice, sada zbog toga što smo podneli tužbu zbog objavljenih neistina.

Podnetu kritičnu tužbu protiv Gorana Papovića je rezultat htjenja svih zaposlenih koje je on uverio pozivanjem na bojkot naših proizvoda i rezultat potrebe da se zna istina i stavi do znanja svima koji imaju nečasne namere prema našem preduzeću da mi nećemo stajati po strani, dok drugi pokušavaju da omaložave neistinama naš rad i postojanje.

Mišljenje zaposlenih u našem preduzeću je da iza plasirane laži o „bubi u proizvodu“ stoji neka konkurent-ska konditorska firma iz zemlje ili inostranstva, obzirom da uzorak proizvoda do danas bezimeni potrošač nije dostavio ni NOPS-u, a ni Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, službi inspekcije.

Poštujući profesiju novinara i napore udruženja potrošača da zaštiti potrošače, ali istovremeno očekujemo da i naši radnici budu poštovani, kao i naši napori da živimo od svog rada. Mi ne živimo od kredita, od pomoći države, ne dobijamo subvencije.

Plate sami zaradujemo svojim radom, sopstvenim snagama i sposobnošću uspešnog menadžmenta uspevamo da zadržimo pozicije na tržištu u zemlji i inostranstvu.

Pojedinci bi lažnim izjavama i objavama naruše ugled našeg preduzeća ZATO:

NEMAMO NAMERE DA ČUTIMO I BUDEMOSA NEMI POSMATRAĆI DEŠAVANJA I NEOSNOVANIH PISANJA KOJA SE ODNOSE NA NAŠE PREDUZEĆE I U SVAKOM TRENUTKU SMO SPREMINI DA SNAGOM ARGUMENATA POZOVEMO NA ODGOVORNOST I BRANIMO NAŠ RAD, UGLED ZAPOSLENIH I NASEGRED PREDUZEĆA.

IMAMO APSOLUTNO POVERENJE U NAŠE RUKOVODSTVO KOJE ČINE SPOSOBNI RUKOVODIĆI, KOJI IMAJU POTREBNO ZNANJE, DUGOGODIŠNJE RADNO ISKUSTVO U KONDITORSKOJ INDUSTRiji, ORGANIZATORSKE SPOSOBNOSTI I VOJIN ANGAŽOVANJEM I PREPOZNATLJIVIM KVALITETOM NAŠIH PROIZVODA SVRSTALI SU NAŠE PREDUZEĆE U RED NAJUSPEŠNIJIH PROIZVODAČA U KONDITORSKOJ INDUSTRiji.

Miroslava Zdravković, zamenica predsednika sindikalne organizacije ASNS – Fabrike konditorskih proizvoda Ravanica Čuprija
Dragana Mitrović, članica Odbora poverenika sindikalne organizacije ASNS – Fabrike konditorskih proizvoda Ravanica Čuprija

Počinje serija okruglih stolova RADNICI I POLITIKA

U petak 29. avgusta u 18.00 časova u prostorijama Učitelja neznačice u Resavskoj 21, stan br. 5, počinje serija okruglih stolova na temu RADNICI I POLITIKA, na kojima ćemo razmatrati mogućnosti formiranja radničke partije, ili partije rada. Diskusija će obuhvatiti nekoliko aspekata – konceptualni, istorijski i praktični. Počemo sa konceptualnim aspektom, kako nam se u daljem razgovorima ne bi desilo da odredene termini i uslove uzmemmo zdravo za gotovo. Na prvoj sesiji ćemo diskutovati o dva međusobno povezana termina – vlast radnika i radničko vlasništvo.

Okrogli stolovi RADNICI I POLITIKA će se održavati svakog petka u isto vreme – 18.00h, na istom mestu – Resavska 21, stan br. 5.

za samoobrazovanje Riten izušivena pitanja

uciteljneznačica.org

Imenovati TO ratom

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Одељење пољопривредне инспекције
270-320 - 97 /2014-04
09.04.2014. године
Нови Београд
Омладинских бригада бр. 1

ЗАПИСНИК

О извршеном инспекciјском прегледу код:
Фабрика кондиторских производа ДП „Раваница“, Ђуприја,
улица Боривоја Велиманића бб

Дана 09.04.2014. године са почетком у 8 часова

Предмет контроле: пријава потрошача – безбедност производа
Преглед извршили: Републички пољопривредни инспектори Министарства пољопрivrede, шумарstva и водопрivrede Гордана Мијатов, Горан Мрđović и Михаилов Јубица на основу овлашћења из члана 22-33 и члана 93. Закона о државној управи („Сл.Гл.79/05).
Прегледу и састанаљу записника присути: Радмила Николић, технички директор и Драгана Митровић, шеф производње.

Подаци о одговорном лицу: Радмила Николић, име оца Веселин, са становом Ђуприји, Благоја Паровића 11-3, рођена 10.07.1968., године у Парадину, општина Парадин, држављанство РС, стручна спрема дипломirani inženjer prehrane i prehrabene tehnologije биљних производa, на радном месту технички директор, ЈМБГ: 1007968727824, лк бр. 001668685.

По сазнању наведених инспекторa, пријаву је поднео потрошач из Новог Сада, који је извршен преко Удружења потрошача Нови Сад, са наводима да је у производу десерта на бази жита са марелицом – бонжита, нађена пресована бубашваба. Инспектори нису добили примерак спорног производа на увид, са кога би утвrdili датум производње, или рок употребе или лот број, нити имају сазнања о истом, нити цену по којој је производ купљен.

1) Инспектори су прво обавили кратак радни састанак о контроли са генералним директором Бранком Стојановићем, Радославом Ђорђевићем, комерцијалним директором, Радмилом Николићем техничким директором и Драганом Митровићем шефом производње, и истима је предложена сврха и повод ове контроле – пријава потрошача која указује на сумњу у безбедност производа (десерт на бази жита са марелицом – бонжита);

donator:

partneri:

Izdavač:
Učitelj neznačica i njegovi komiteti
Urednik:
Ivan Zlatić
Dizajn i prelom:
Matija Medenica

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION

Savez za radničko društvo

male (krediti od USD 100 naviše, a štedni depoziti od USD 10 naviše), ali su istovremeno pružaci sigurnih i pouzdanih finansijskih usluga siromašnima. U početku mikrofinancijske institucije pružale su vrlo standardizirane kreditne oblike, međutim sve više njihova ponuda se diverzifikovala i sve veći broj finansijskih mikroproduzvoda nastaje na tržištu. Isto tako više je vrsta i pravnih formi mikrofinancijskih institucija-postoje kao NGO, kreditne zadruge, nebankarski finansijski posrednici i kao komercijalne banke. Njihov uspjeh dokazao je da i siromašni ljudi mogu biti dobiti klijenti i da se bankarski profit može ostvariti i u poslovanju s njima. Najvažnija uloga im je što omogućavaju siromašnim obiteljima da stvore vlastitu ekonomsku os-

uranja specifičnih finansijskih usluga ikristalisali su osnovne principe mikrofinansiranja. To su:

1. Mikrofinansiranje mora odgovarati potrebama i preferencijama klijenta (suprotne praksi banaka gde se klijent prilagođava uslovima banke). Drugim rečima, svrha, visina zajma, uslovi i rokovi otplate moraju biti skrojeno u skladu sa mogućnostima i kapacitetima klijenta.
2. Mikrofinansiranje ima za svrhu povećanje dohotka klijenta i njegove dohodovne sposobnosti i to je osnovni kriterij kod odobravanja kredita, a ne zarada finisera.
3. Mikrofinancijske institucije moraju biti održive da bi sistem funkcionišao i obuhvatio što više klijenata.

4. Kamatna stopa mora osigurati održivost institucije, ali odluka o kreditu mora se bazirati na proceni održivosti projekta koja se finansira.

5. Uloga vlade odnosno države je da stvara uslove za razvoj mikrofinansiranja poboljšanjem poslovnog ambijenta za male i mikropreduzetnike, poboljšanjem infrastrukture i slično, a nikako da budu subjekt direktnog finansiranja, jer će poremetiti ovo malo tržišta, kao slon u staklerskoj radnji.

6. Donatoričke subvencije kojima se formiraju mikrokreditni fondovi treba da su komplementarni privatnom komercijalnom finansiranju, i ne treba ih videti kao konkurențe.

7. Mikrofinansiranje je specifična aktivnost koja kombinuje bankarstvo i socijalnu, pa je stalna izgradnja njihovih sopstvenih kapaciteta bitan princip.

8. Transparentnost poslovanja mikrofinancijskih institucija je bitna odlike sistema, jer bez dostupnih informacija u oba pravca ovaj sistem ne funkcioniše (diseminacija informacija siromašnim klijentima i monitoring i ocena odvijanja projekta).

Empirijski podaci pokazuju da su najveći korisnici mikrokredita u svetu: prvo žene koje vode domaćinstvo, zatim penzioneri, raselejena lica, otpušteni radnici, mali poljoprivredni i mikro-preduzetnici.

Karakteristike mikrofinansiranja su:

1. Nema kolateralu.
2. Jednostavna procedura.
3. Brza finansijska usluga na kućnom pragu.
4. Mobilni ogranci mikrofinancijskih institucija u ruralnim i marginalnim područjima.
5. Niski iznosi kredita i štednje (NGO i kreditne zadruge prosek USD 1.213, a banke USD 2.500 u 2006. godini).
6. Kratak rok kreditiranja.
7. Potpuno diversificirana namena.
8. Slobodan izbor preduzetničke aktivnosti klijenta.
9. Fokus na ranije slojeve stanovništva.
10. Žene su povlašćeni klijenti, jer je empirijski dokazano da su uspešnije od muškaraca.

11. Sistem mikrofinansiranja uvek uključuje i nefinansijske usluge, tj. obuka primaća mikrofinansiranja.

12. Pravilo je da se svakom klijentu koji uredno vratí mikrokredit, odobri novi.

13. Nije zanemarivo i uticaj samih mikrofinancijskih institucija, koje se šire i same stvaraju veliku novu zaposlenost.

14. Potrebno je vreme, pravi resursi i posvećenost da bi se mikrofinansirajuća aktivnost podigla na nivo koji ima pozitivan uticaj na širenje zaposlenosti na lokalnom području.

Šta je potrebno učiniti u Srbiji, u kojoj je stav svake vlast dugoročno nepromjenjiv?

Jedini put koji vidim je pripremiti predlog zakonskog teksta sa jakim obrazloženjem kojim bi se ukinuti prepreke mikrofinansiranju. Pošto su razlozi za uvođenje mikrokreditiranja jasni, moguće je da ova vlast, koja problem ne pozaje, shvati da može imati koristi od uvođenja mikrofinancijskih institucija, jer novozaposleni na ovaj način neće izaći na ulične proteste.

III

Šta zapravo može mikrofinansiranje?

Mikrofinansiranje igra važnu ulogu u povećanju sigurnosti i povećanju potrošnje marginalnih grupa. Dobitnici mikrokredita uče kroz rad i time pojačavaju svoj položaj i potencijale. Potpuni, međutim, pogrešno bilo shvatiti mikrofinansiranje kao glavnu polugu borbe protiv nezaposlenosti i siromaštva. Tu ništa ne može da zameni razvojne programe, dakle politika mora biti orijentisana na promociju ekonomskog rasta koji jedino može stvoriti uslove za široko zapošljavanje. Jer, kredit je samo jedan faktor generisanja dohotka ili proizvodnje. Upravo zato, u dugom vremenu koje predstoji do pokretanja privrednog rasta, mikrofinansiranje može dobro doći kao pomoć ugoženim domaćinstvima.

Goran Cetinčić ●